

สรุปข่าวด้านการเกษตรที่สำคัญของญี่ปุ่น ระหว่างวันที่ 9 – 15 ธันวาคม 2566

ยอดค่าใช้จ่ายครัวเรือนสำหรับอาหารประจำเดือนตุลาคม 2566 ลดลงร้อยละ 4.4 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา (9 ธันวาคม 2566)

ผลการสำรวจค่าใช้จ่ายของครัวเรือนที่มีสมาชิกมากกว่า 2 คนขึ้นไป ประจำเดือนตุลาคม 2566 โดยกระทรวงกิจการภายในและการสื่อสารญี่ปุ่น (MIC) เผยแพร่เมื่อวันที่ 8 ธันวาคมที่ผ่านมาพบว่า ยอดค่าใช้จ่ายสำหรับอาหารในภาพรวมคิดเป็น 87,387 เยน ลดลงร้อยละ 4.4 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา และลดลงเป็นเดือนที่ 13 ติดต่อกัน เนื่องจากค่าครองชีพที่ปรับตัวสูงขึ้น

ยอดค่าใช้จ่ายสำหรับการซื้อผักสดลดลงร้อยละ 13.2 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา และลดลงเป็นเดือนที่ 6 ติดต่อกัน สภาพอากาศที่แปรปรวนส่งผลให้ราคาจำหน่ายมะเขือเทศและต้นหอมปรับตัวสูงขึ้น ผู้บริโภคจึงหลีกเลี่ยงการซื้อ ในส่วนของผลไม้สดลดลงร้อยละ 8.6 และลดลงเป็นเดือนที่ 4 ติดต่อกัน ผลไม้แปรรูปลดลงร้อยละ 0.2 และลดลงเป็นครั้งแรกในรอบ 2 เดือน เนื้อสัตว์ลดลงร้อยละ 6.3 และข้าวลดลงร้อยละ 8.0 ลดลงเป็นครั้งแรกในรอบ 4 เดือน

ขณะเดียวกัน ค่าใช้จ่ายสำหรับการซื้ออาหารปรุงสำเร็จลดลงร้อยละ 5.4 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา และลดลงเป็นเดือนที่ 12 ติดต่อกัน ขณะที่ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.2 เพิ่มขึ้นเป็นครั้งแรกในรอบ 13 เดือน

สำหรับค่าใช้จ่ายสำหรับการรับประทานอาหารนอกบ้านเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.9 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา และเพิ่มขึ้นเป็นเดือนที่ 10 ติดต่อกัน เจ้าหน้าที่ MIC วิเคราะห์ว่า ความต้องการรับประทานอาหารนอกบ้านที่เพิ่มขึ้น ค่าครองชีพที่ปรับตัวสูงขึ้น และราคาจำหน่ายมะเขือเทศและต้นหอมที่ปรับตัวสูงขึ้น เนื่องจากได้ผลผลิตไม่ดี ส่งผลให้ยอดใช้จ่ายสำหรับการบริโภคในครัวเรือนลดลง

ยอดค่าใช้จ่ายสำหรับครัวเรือนที่มีสมาชิก 2 คนขึ้นไปประจำเดือนตุลาคม 2566

รายการ	ยอดค่าใช้จ่าย (เยน)	เทียบกับเดือนตุลาคม 2565 (ร้อยละ)
ค่าใช้จ่ายทั้งหมด	301,974	-2.5
- อาหาร	87,387	-4.4
-- ข้าว	2,343	-8.0
-- ขนมปัง	2,907	-2.4
-- อาหารประเภทเส้น	1,636	-7.3
-- อาหารทะเล	6,011	-4.7
-- เนื้อสัตว์	6,599	-6.3
-- เนื้อสัตว์แปรรูป	1,504	-3.6
-- นม	1,421	-3.9

รายการ	ยอดค่าใช้จ่าย (เยน)	เทียบกับเดือนตุลาคม 2565 (ร้อยละ)
-- ผลผลิตจากนม	2,054	-5.1
-- ไข่	1,138	-1.9
-- ผักสด	6,415	-13.2
-- ผลไม้สด	3,341	-8.6
-- ผลไม้แปรรูป	290	-0.2
-- ขน	7,840	-6.9
-- อาหารปรุงสำเร็จ	12,881	-5.4
-- เครื่องดื่มแอลกอฮอล์	3,481	+2.2
-- การรับประทานอาหารนอกบ้าน	14,705	+2.9

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

กระทรวงเกษตรฯ ญี่ปุ่น เตรียมเสนอร่างกฎหมายผลักดันการนำเทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะไปใช้จริงในพื้นที่ (10 ธันวาคม 2566)

กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (MAFF) เตรียมเดินหน้าเร่งพัฒนาเทคโนโลยีการเกษตรอัจฉริยะเพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนแรงงานโดยเฉพาะการปลูกผักและผลไม้ โดยจะส่งเสริมการพัฒนาหุ่นยนต์สำหรับทุนแรงในขั้นตอนการเก็บเกี่ยวรวมถึงการวิจัยพัฒนาพันธุ์พืชที่เหมาะสมกับการใช้เทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะในการจัดการดูแล ขณะเดียวกัน จะให้การสนับสนุน “ผู้ประกอบการรับจ้างทำการเกษตรโดยใช้เครื่องจักรกลทางเกษตร” เช่น สหกรณ์การเกษตร (JA) หรือบริษัทเอกชน

รัฐบาลญี่ปุ่นมีกำหนดจะเสนอร่างกฎหมายเพื่อส่งเสริมการเกษตรอัจฉริยะต่อที่ประชุมรัฐสภาสมัยสามัญประจำปี 2567 โดยที่ผ่านมารัฐบาลโดย MAFF ได้จัดสรรงบประมาณจากงบประมาณเพิ่มเติมปี 2566 สำหรับการวิจัยพัฒนาเพื่อเตรียมการจัดทำกฎหมาย

ในส่วนของรายละเอียด MAFF ได้เสนอของบประมาณวงเงิน 3,000 ล้านเยน สำหรับ “โครงการพัฒนาทดสอบ และนำเทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะไปใช้จริง” เพื่อสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีการเก็บเกี่ยวผักผลไม้ เทคโนโลยีการคลุมถุงผลไม้เมื่อติดผล ฯลฯ สำหรับการส่งเสริมการวิจัยพัฒนาพันธุ์พืชที่เหมาะสมกับการใช้เทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะ ได้จัดสรรงบประมาณวงเงิน 500 ล้านเยน เช่น พันธุ์สาลี่ญี่ปุ่นและสตรอเบอร์รี่ที่ติดผลในตำแหน่งที่เครื่องจักรกลเข้าทำงานได้ง่าย พันธุ์มันเทศที่มีความทนกับเครื่องจักรกล เช่น ไม่หักหรือฉีกไม่เป็นรอยง่าย

อย่างไรก็ตาม เครื่องจักรกลทางการเกษตรมีราคาสูงจึงเป็นเรื่องยากที่เกษตรกรแต่ละรายจะจัดซื้อเป็นของตนเอง ดังนั้น MAFF จึงได้จัดสรรงบประมาณวงเงิน 1,000 ล้านเยน เพื่อสนับสนุนผู้ประกอบการรับจ้างทำการเกษตรโดยใช้เครื่องจักรกลทางเกษตร เช่น สหกรณ์การเกษตร และบริษัทเอกชน

นอกจากนี้ MAFF ยังได้จัดสรรงบประมาณวงเงิน 600 ล้านเยน ให้แก่องค์กรวิจัยด้านการเกษตรและอาหารแห่งชาติ (NARO) เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมรองรับการทำงานร่วมกับเกษตรกรผู้ผลิตและบริษัทเอกชน เช่น การจัดหาแปลงทดสอบเทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะ การจัดสร้างห้องปฏิบัติการเร่งการพัฒนาพันธุ์พืช ฯลฯ ขณะเดียวกัน MAFF ได้จัดสรรงบประมาณวงเงิน 400 ล้านเยนสำหรับบริษัทสตาร์ทอัพอีกด้วย

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

ปริมาณผลผลิตข้าวปีการผลิต 2566 ลดลงร้อยละ 1 เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา (13 ธันวาคม 2566)

เมื่อวันที่ 12 ธันวาคมที่ผ่านมา กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (MAFF) เผยแพร่ผลการสำรวจผลผลิตข้าวปีการผลิต 2566 โดยปริมาณผลผลิตข้าวสำหรับบริโภค (Table Rice) คิดเป็น 6.61 ล้านตัน ลดลงร้อยละ 1 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา ดัชนีผลผลิตข้าวทั่วประเทศคิดเป็น 101 หรือ “เทียบเท่าปีปกติ (ค่าเฉลี่ย 5 ปีที่ผ่านมา)” ใกล้เคียงกับการเผยแพร่ครั้งล่าสุดเมื่อวันที่ 25 ตุลาคม 2566 อย่างไรก็ตาม บางพื้นที่ในภูมิภาค Hokuriku เช่น จังหวัด Niigata มีดัชนีผลผลิตข้าวคิดเป็น 95 หรือ “ระดับไม่ค่อยดี” เนื่องจากผลกระทบของอุณหภูมิที่สูงผิดปกติในช่วงที่ผ่านมา

เมื่อจำแนกรายภูมิภาคพบว่า ภูมิภาค Hokuriku มีดัชนีผลผลิตข้าวคิดเป็น 97 หรือ “ระดับไม่ค่อยดี” เจ้าหน้าที่ MAFF ระบุว่า ในช่วงหลังการดำนามีปริมาณแสงแดดไม่เพียงพอ นอกจากนี้ในช่วงฤดูร้อนอากาศยังมีอุณหภูมิสูงผิดปกติและปริมาณน้ำฝนน้อย

ขณะที่ ภูมิภาค Hokkaido มีดัชนีผลผลิตคิดเป็น 104 ภูมิภาค Kanto และ Tosan คิดเป็น 102 หรือ “ค่อนข้างดี” ภูมิภาค Tohoku คิดเป็น 101 และภูมิภาค Tokai คิดเป็น 99 หรือ “เทียบเท่าปีปกติ” เช่นเดียวกับภูมิภาค Kinki, Chugoku, Shikoku และ Kyushu ขณะที่ภูมิภาค Okinawa คิดเป็น 103 หรือ “ค่อนข้างดี” เนื่องจากสภาพอากาศเอื้ออำนวยถึงแม้ว่าจะประสบพายุไต้ฝุ่น

หากจำแนกดัชนีผลผลิตเป็นรายจังหวัดแล้วพบว่า จังหวัดที่มีดัชนีผลผลิตข้าวอยู่ในระดับค่อนข้างดีมีจำนวน 19 จังหวัด ระดับเทียบเท่าปีปกติมีจำนวน 21 จังหวัด และระดับไม่ค่อยดีมีจำนวน 7 จังหวัด เช่น จังหวัด Niigata และ Akita ทั้งนี้ ในส่วนของผลผลิตต่อพื้นที่คิดเป็น 533 กิโลกรัมต่อพื้นที่ 10 อาร์ (หรือ 852.8 กิโลกรัมต่อไร่) ลดลง 3 กิโลกรัมต่อพื้นที่ 10 อาร์ (หรือลดลง 4.8 กิโลกรัมต่อไร่)

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

นายกรัฐมนตรีเลือก Mr. Satoshi SAKAMOTO เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรฯ ญี่ปุ่นคนใหม่ (14 ธันวาคม 2566)

เมื่อวันที่ 13 ธันวาคมที่ผ่านมา Mr. Fumio KISHIDA นายกรัฐมนตรีญี่ปุ่นตัดสินใจเลือก Mr. Satoshi SAKAMOTO อดีตรัฐมนตรีรับผิดชอบด้านการฟื้นฟูพื้นที่ชนบท เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (MAFF) คนใหม่ แทน Mr. Ichiro MIYASHITA ซึ่งมีปัญหาเรื่องการรับเงินส่วนเกินจากการจัดงานเลี้ยงระดมทุนของพรรคเสรีประชาธิปไตย (LDP) กลุ่ม Mr. ABE การตัดสินใจเลือก Mr. SAKAMOTO ในครั้งนี้สะท้อนให้เห็นถึงการคัดบุคคลที่มีประสบการณ์ด้านนโยบายการเกษตรเนื่องจากรัฐบาลมีกำหนดจะ

เสนอร่างแก้ไขกฎหมายพื้นฐานด้านอาหาร การเกษตร และพื้นที่ชนบท ต่อที่ประชุมรัฐสภาสมัยสามัญใน
ปีงบประมาณหน้า

Mr. SAKAMOTO เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ 7 จากเขตเลือกตั้ง Kumamoto 3 สังกัดกลุ่ม
ของ Mr. Yu MORIYAMA ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านนโยบายการเกษตร โดยในช่วงที่ผ่านมา Mr. SAKAMOTO
ได้เข้าร่วมการประชุมพิจารณาทบทวนกฎหมายฯ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเด็นนโยบายที่ดินทางการเกษตร

รัฐบาลญี่ปุ่นมีกำหนดจะเสนอร่างแก้ไขกฎหมายพื้นฐานด้านอาหาร การเกษตร และพื้นที่ชนบท รวมถึง
การตรากฎหมายลูกที่เกี่ยวข้องในการประชุมรัฐสภาสมัยสามัญในปีงบประมาณ 2567 (เมษายน 2567 -
มีนาคม 2568) นอกจากนี้ ปัจจัยที่ Mr. KISHIDA คำนึงในการคัดบุคคลในครั้งนี้ ได้แก่ ความสามารถในการ
อภิปรายในรัฐสภาจึงได้เลือก Mr. SAKAMOTO ซึ่งมีประสบการณ์ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

การนำเข้าข้าว Minimum Access เริ่มสร้างข้อสงสัยให้แก่บางฝ่ายในญี่ปุ่น (15 ธันวาคม 2566)

นับเป็นเวลา 30 ปีแล้วหลังจากญี่ปุ่นเปิดตลาดบางส่วนสำหรับการนำเข้าข้าวจากต่างประเทศภายใต้ข้อ
ผูกพันการเจรจาอุรุกวัย (Uruguay Round) หรือ Minimum Access (MA) เมื่อเดือนธันวาคม 2536
โดยจนถึงปัจจุบันญี่ปุ่นนำเข้าข้าวภายใต้กรอบดังกล่าวแล้วรวมกว่า 20 ล้านตัน ซึ่งส่วนใหญ่นำไปใช้สำหรับ
การผลิตอาหารสัตว์ การแปรรูป และการบริโภค จึงไม่ได้ส่งผลกระทบต่อการผลิตข้าวสำหรับบริโภค (Table
Rice) ในประเทศ อย่างไรก็ตาม สถานการณ์ทางด้านการผลิตและการตลาดที่เปลี่ยนไปในปัจจุบันเริ่มสร้าง
ข้อสงสัยเกี่ยวกับความพยายามในการนำเข้าข้าวจากต่างประเทศ

งบประมาณที่สืบเนื่องจากการนำเข้าข้าว MA เริ่มปรับตัวสูงขึ้น โดยในปีงบประมาณ 2564 (เมษายน
2564 - มีนาคม 2565) รัฐบาลรับภาระงบประมาณ 47,700 ล้านเยน สืบเนื่องจากส่วนต่างของราคานำเข้าจาก
ต่างประเทศกับราคาจำหน่ายให้แก่ผู้ประกอบการในประเทศรวมถึงค่าเก็บรักษา ทั้งนี้ โดยปกติแล้วรัฐบาล
ญี่ปุ่นจำเป็นต้องรับภาระงบประมาณดังกล่าวประมาณ 20,000 - 30,000 ล้านเยนทุกปี และจำเป็นต้องใช้
งบประมาณด้านการเกษตรมาชดเชยต่อเนื่องกันเป็นเวลามากกว่า 20 ปี เพื่อนำเข้าข้าวที่มีราคาแพงเนื่องจาก
เป็นการปฏิบัติตามข้อผูกพันถึงแม้ว่าในประเทศจะไม่มีความต้องการก็ตาม

อีกสาเหตุหนึ่งที่ส่งผลให้ภาระงบประมาณปรับตัวสูงขึ้นเกี่ยวข้องกับการนำเข้าข้าวจากสหรัฐอเมริกาซึ่งมี
ราคาแพง โดยปกติแล้วญี่ปุ่นประมูลข้าวนำเข้าจากสหรัฐฯ คิดเป็นร้อยละ 47 ของปริมาณข้าว MA ทุกปี
ยกเว้นเพียงปีที่สหรัฐฯ ได้ผลิตไม่ดี ดังนั้น หากรัฐบาลญี่ปุ่นหันมานำเข้าข้าวจากประเทศไทยซึ่งมีราคาถูกกว่า
จะช่วยให้ภาระด้านงบประมาณของญี่ปุ่นลดลง แต่ผู้เกี่ยวข้องยังคงยึดติดกับความคิดหรือข้อตกลงอย่างไม่เป็น
ทางการที่ว่าข้าว MA ประมาณครึ่งหนึ่งจำเป็นต้องนำเข้าจากสหรัฐฯ

ตั้งแต่ปี 2543 เป็นต้นมา รัฐบาลนำเข้าข้าว MA คิดเป็นร้อยละ 7.2 ของปริมาณความต้องการข้าว
ในประเทศ อย่างไรก็ตาม ปริมาณความต้องการข้าวในประเทศลดลงประมาณร้อยละ 30 ในช่วง 30 ปีที่ผ่านมา
ปัจจุบันญี่ปุ่นนำเข้าข้าว MA ปีละ 767,000 ตัน (คิดเป็นข้าวเปลือก) โดยหากเทียบกับปริมาณความต้องการ
ข้าวในประเทศ 7.58 ล้านตันแล้ว จะคิดเป็นประมาณร้อยละ 10 ทั้งนี้ หากจำนวนประชากรญี่ปุ่นลดลง

ความต้องการข้าวลดลงอีกในอนาคต ปริมาณดังกล่าวก็จะกลายเป็นแรงกดดันด้านการตลาดสำหรับข้าวในประเทศ

“ปริมาณการนำเข้าข้าว MA ไม่สามารถปรับลดได้เนื่องจากเป็นข้อตกลงเวทีสากล” เป็นคำตอบที่กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (MAFF) ใช้ชี้แจงในที่ประชุมรัฐสภาอยู่บ่อยครั้ง โดยรัฐมนตรีว่าการ MAFF ที่ผ่านมาก็แสดงความคิดเห็นไม่เห็นด้วยในการปรับลดโควตาดังกล่าว ถึงแม้ว่าในอดีต MAFF เคยเสนอปรับวิธีการคำนวณโควตานำเข้าข้าว MA ต่อองค์การการค้าโลก (WTO) ก็ตาม

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

จัดทำโดย

สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศ

ประจำกรุงโตเกียว